

Zakres materiału z historii

Historia i społeczeństwo kl. IV

Umiejętności, które powinien opanować uczeń

O czym mówi nam historia?

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, czym zajmuje się historia i historyk,
- wymienić w kolejności chronologicznej epoki historyczne: starożytność, średniowiecze, nowożytność, współczesność,
- wyjaśnić, czym zajmuje się archeologia, genealogia, heraldyka, kartografia, numizmatyka.

Co to jest czas i jak go mierzymy?

Uczeń potrafi:

- określać wiek na podstawie daty,
- obliczać czas w historii,
- umieszczać wydarzenia na osi czasu.

Źródła historyczne opowiadają nam o przeszłości

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, co to są źródła historyczne,
- podać przykłady źródeł pisanych i niepisanych,
- wskazać muzeum, skansen jako miejsce, w którym przechowuje się źródła historyczne.

Do czego służy mapa?

Uczeń potrafi:

- czytać mapę, posługując się legendą,
- rozróżnia rodzaje map: geograficzna, historyczna, polityczna, plan np. miasta, bitwy.

Kim jestem, czym się różnię od innych?

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, co to jest osobowość człowieka,
- wskazać cechy biologiczne, społeczne i osobiste człowieka,
- podać przykłady zachowań tolerancyjnych wobec innych.

Społeczeństwo, rodzina, szkoła

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, kto tworzy społeczeństwo,
- wskazać, czego uczymy się od rodziców, kolegów i przyjaciół,
- wymienić nasze potrzeby podstawowe i wyższe,
- wymienić swoje prawa jako dziecka.

Skąd mój ród, moje korzenie?

Uczeń potrafi:

- wykonać drzewo genealogiczne swojego rodu,
- opowiedzieć historię wybranej pamiątki rodzinnej.

Legendy i historia mojego miasta i regionu

Uczeń potrafi:

- opowiedzieć o swojej małej ojczyźnie (położenie, zabytki, walory przyrodnicze, ciekawostki, symbole, np. herb, flaga itp).

Polska - moja ojczyzna

Uczeń potrafi:

- opowiedzieć o swojej ojczyźnie - Polsce (położenie, zabytki, walory przyrodnicze, ciekawostki, symbole, np. herb, flaga, hymn, waluta).

Jak żyli nasi przodkowie - myśliwi i rolnicy

Uczeń potrafi:

- opowiedzieć o życiu ludzi prehistorycznych: tryb życia, mieszkanie, zajęcia, zdobywanie

pożywienia, narzędzia, materiał, z którego wytwarzali narzędzia,

- wyjaśnić, jak koczownik stał się rolnikiem.

Biskupin - pradawna osada nad jeziorem

Uczeń potrafi:

- opowiedzieć o życiu mieszkańców Biskupina.

Legends i historia, czyli opowieści o początkach państwa polskiego

Uczeń potrafi:

- opowiedzieć wybraną legendę (Legenda o Lechu, Czechu i Rusie, Legenda o złym księciu Popielu, Legenda o Piaście, Legenda o księciu Kraku i Smoku Wawelskim),
- odróżnić postacie legendarne od historycznych,
- wyjaśnić, czym zajmowali się kronikarze.

Mieszkańcy grodu i podgrodzia

Uczeń potrafi:

- omówić budowę grodu i przedstawić mieszkańców podgrodzia.

W średniowiecznym zamku - siedzibie seniora

Uczeń potrafi:

- omówić budowę zamku średniowiecznego,
- wyjaśnić, jak można było zostać rycerzem i czym zajmowali się rycerze.

Życie mieszkańców wsi

Uczeń potrafi:

- opowiedzieć o życiu chłopu w średniowiecznej wsi oraz jego powinności (obowiązki) wobec pana.

Średniowieczne kościoły i katedry

Uczeń potrafi:

- rozpoznać na zdjęciu budowle w stylu romańskim i gotyckim, wskazać po 3 najważniejsze cechy tych stylów w architekturze.

W średniowiecznym mieście

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, jak powstawały średniowieczne miasta,
- opowiedzieć o zajęciach mieszkańców miast średniowiecznych,
- opowiedzieć o codziennym życiu w średniowiecznym mieście.

Te postacie trzeba znać

Uczeń potrafi:

- krótko przedstawić postacie historyczne oraz ich osiągnięcia: Wit Stwosz, Jan Długosz, Mikołaj Kopernik.

W szlacheckim dworze i w pałacu magnackim

Uczeń potrafi:

- wyjaśnić, skąd się wywodzi szlachta,
- wskazać różnice między magnatem a szlachcicem,
- wyjaśnić, co to jest dworek szlachecki, folwark, pałac magnacki.

Koleją w XIX wiek

Uczeń potrafi:

- przedstawić wynalazki XIX w.: maszyna parowa, parowóz, parostatek, lampa naftowa, żarówka itp.,
- wyjaśnić, jaki wpływ na życie ludzi w XIX w. miały te wynalazki.